

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljenje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za goznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se slika govori po pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Volitve v Idriji.

Iz Idrije, 9. novembra.

Občinske volitve so izpadle, kakor se je pričakovalo. Zmaga klerikalcev v tretjem razredu, v prvem in drugem pa narodno napredne stranke. Vendar se ni računalo na toliko uspeh napredne misli, klerikalci prodrli so le vsled sleparije v tretjem razredu z neznatno večino 15 glasov, v drugem in prvem pa tako sramotno propadli, da so bili kar poparjeni. Med razumnimi ljudmi klerikalna klika nima niti toliko pristašev, da bi zamogla postaviti kandidate. Občinske volitve pokazale so določno in najsijajnejše, da je Idrija narodno-napredno mesto in kot tako tudi ostane. V vseh treh razredih je dobila narodna-napredna stranka 188 glasov, klerikalci 167 in socialni demokrati 69, torej ima napredna stranka nad klerikalno 21 glasov večine. Klerikalna stranka propada bolj in bolj, bila je pač nekdanj na površju, a ne bo nikdar več, za to so nam priča minule občinske volitve. Našim volilcem pa vso čast, da so nastopili tako odločno in se niso vstrašili terorizma klerikalcev.

Najzanimivejša je bila pač volitev odbornikov v tretjem razredu. Klerikalci pripravili so se najbolje. Večer na večer v teku 2 mesecev pridružala sta Mihec in Oswald klerikalne korifeje za svojo ožlindrano politiko. Vedeli so, kak udarec bi bil za stranko, ako propade tudi v tretjem razredu ali pa klavrno zmaga. Napeli so vse sile, naj stane, kar hoče. Porabili so najumazanejša sredstva, le da bi si pridobili privržencev in zmagali s precejšnjo večino. Pred in pri volitvi sleparili so na vse možne načine, sosebno s pooblastili. Ker je bilo več sleparskih pooblastil in se je od klerikalne strani zgodilo več nepravilnosti, bo volitev najbrže ovržena. V predvečer volitve sklical je pop Oswald shod, katerega se je vdeležilo kakih 40 volilcev. Tu je še jedenkrat ojunail svoje pristaše s svojim hropečim glasom.

Kdor je slišal ta večer govoriti tega popa, predstavljal si je, da ima blaznega

človeka pred sabo. Obnašal se je kakor norec, v jedni roki držal je zadnjo številko »Jednakopravnosti«, v drugi pa žepni robec ter gromel na nevedne svoje pristaše, da so bili v strahu, da se podere svet. Zatrjeval je klerikalnim mamelukom, da bo prvo delo klerikalne stranke, če zmaga, da odpravi realko. Radi verujemo, saj klerikalci ne znajo drugega, kakor razdirati. Vpil je dalje, kako bo sedel na županskem stolu bankrotni trgovec Kos, pristen klerikalec, ter skrbel za svoj žep — pardon blagor svojih volilcev. In klobasal jim še več takih prismodarij, da se tudi najbolj zabitim klerikalcem že preneumno zdelo, zategadelj tudi to pridušanje ni izdalo mnogo. Rjojenje Oswaldovo, sleparije, pijača, shodi, hujskanje, vse ni pomagalo nič. Zmagala je zavednost!

Največ preglavice delali so klerikalcem socialni demokrati. Preprečiti se je moralo, da ne nastopijo samostojno ali vsaj ne volijo z liberalci, kajti v tem slučaju bi bilo po klerikalcih. Poskusili so najprvo s hinavščino, imenovali so samo tri svoje kandidate, druge tri pa so prepustili socialnim demokratom. Vabili so socialne demokrate na svoje shode, sami pa posečali pod vodstvom Miheca njihove. Rotili so jih, naj vendar gredo skupno proti idrijskim liberalnim kapitalistom (!) in še jedenkrat pomagajo žlindri. Ko je pa na nekem klerikalnem shodu g. Rinaldo povedal klerikalcem, kar jim sliši, bilo je konec klerikalne ljubezni do socialnih demokratov, razkrinkana je bila klerikalna hinavščina. Oswald penil se je od jeze nad nepokorščino socialnih demokratov, da se je bilo bati za njegovo dobro rejevo telesce. »Mihec« ali »frk na Dunaj« pa je zavestno izjavil, da bil on tudi brez socialnih demokratov izvoljen za poslanca. Le počasi, g. Arko, tako gotovo bi bili propadli že dopoldan, da ni bilo socialnih demokratov, kakor ste ravno z glasovi teh popoldan zmagali. To ve v Idriji vsakdo, in skrajno infamno je, s toliko zlobnostjo kaj takega trditi. Na vašem mestu ne hotel bi pogrevati takih stvari, ki niso posebno častne. Ni se še slišalo, da bi

prosil katoliški dekan za glasove »brezverskih« socialnih demokratov, kakor tudi ne, da bi zadnji pripomogli jezuitu do zmage, ki je razun tega še v službi delodajalca. Zato pa je boljše molčati o stvari, ki ni ne za enega ne za drugega častna. Socialnih demokratov, ki so se dali vjeti pri zadnji deželnozborni volitvi za klerikalce, nekaj radi maščevanja nad narodno stranko, nekaj radi tega, da so pokazali svojo moč, sedaj ni bilo več možno premotiti. Stopili so v boj kot poštena stranka, ki ne prodaja svojih načel. To pa je jezilo klerikalce in ker so videli, da niti z lepimi besedami niti z grožnjami ne opravijo nič, poslužili so se najumazanejšega sredstva — podtikanja. Ako ne moremo pridobiti socialnih demokratov za se, nahujskajmo jih proti narodni stranki. Nekaj dni pred volitvami so se našli tipografirani listki, s katerimi se je na najnesramnejši način žalila socialna demokratična stranka. In res se je to infamno delo podtikalo narodno napredni stranki. Zavrnilo se je to odločno, saj je bilo vsakemu znano, da se je narodna stranka ogibala vsemu, kar bi moglo razburiti socialne demokrate. Klerikalcem pa, vspričo njihove korumpirane nravi in ker pri njih namen posvečuje sredstva, ni bilo težko storiti kaj takega. Vendar so socialni demokrati trezno in objektivno presodili ta slučaj. Vse spletke niso izdale nič. Klerikalna stranka je uvidela, da mora sama v boj. Nastop klerikalcev je bil zategadelj klaverno, niso si upali upiti in razgrajati, kakor so si upali pri deželnozborni volitvi ob asistenci socialnih demokratov. Vspričo tega in dobre organizacije narodnih ter socialnih demokratičnih delavcev se je vršila volitev mirno. Ko se je izvedel izid, ni bilo znati klerikalcem, da so zmagalci, neznatna večina, s katero so zmagali, poparila jih je popolnoma. Niti jednega odobravalčega klica se ni čulo! Šele, ko so bili med stenami pri golažu, so nekoliko oživeli, a tudi to malo veselje kalilo jim je prepričanje, da bodo drugi dan sramotno poraženi.

Po volitvah.

Od Drave, 8. novembra.

Izid deželnozbornih volitev v kmetiški skupini je bil za nas Slovence povoljen in v ljutomerskem okraju celo časten. Nepričakovan je bil izid teh volitev v mestni skupini; osobito, kar se tiče mesta Ptuj, bilo je pričakovati, da dobimo znatnejšo in večjo manjšino, kakor pri prejšnjih volitvah. Takrat je dobil naš kandidat g. Ivan Kočever skupaj 247 glasov, letos dobil je naš kandidat gosp. dvorni svetnik dr. M. Ploj samo 229 glasov. Vzrok temu majhnemu nazadku tiči v tem, ker so se duhovniki načeloma vzdržali volitev — po našem mnenju iz jako sebičnih in nizkotnih nagibov. Na drugi strani pa je zakrivil poraz deloma naš kandidat sam, ker se je a priori smatral samo — številnim kandidatom, ter se iz tega vzroka ni prikazal med volilci. To je menda zakrivilo ali provzročilo dejstvo, da v Rogatcu ni dobil niti jednega glasu.

Naš kandidat bi se bil z ozirom na svoje ravno tako previdno, kakor uspešno delovanje v državnem zboru lahko prikazal med volilci in jim razložil svoj program. Ljubeznivo in dvorljivo osebnost občevanje se prikupi m risikateremu omahljivcu in bojazljivcu ker ga osrči in ojunai. Kar se posebno mesta Ptuj tiče, se mora priznati, da ni bilo tako nevarno, prikazati se med volilce, saj bi se bil lahko skliceval na tisto laskavo čestitko, katero mu je svoj čas gospod Orniš sam kot župan deželnozbornega mesta Ptuj doposlal ob priliki imenovanja dvornim svetnikom upravnega sodišča; v tej čestitki je izrazil g. Orniš sam svojo radost nad tem, da je baš Ptuj taisto mesto, kjer je svoja detinska leta preživel.

Priznati pa se mora, da bi bila taka osebna dotika z volilci kočljiv poskus za našega kandidata; kaj bi pa on odgovoril na vprašanje, ali pojde v deželni zbor ali ne?

To načelno vprašanje še spodnještajerski merodajni politiki in voditelji sedaj puščajo v nemar. Vse je nekako megleno,

LISTEK.

O današnji ženi.

(Predavanje gđ. Zofke Kvedrove v „Slovenskem ženskem društvu“.)

(Konec.)

Da so se pa tudi ženski ženiji uveljavili, to ve vsak. Že v starem veku in vse do današnje dobe. To mora vendar frapirati vsakega misleca, da so si ženske osvojile v zadnjem času skoro prav na vseh poljih človeškega delovanja priznanje in čast. V slikarstvu, kiparstvu, arhitekturi, pesništvu, pisateljstvu, v žurnalistiki, v vedi povsod srečate danes ženska imena, ki delajo čast svojemu narodu. Poljaki slave svojega največjega sodobnega pesnika v ženski, v nemški literaturi, v francoski, v angleški itd. so zastopane ženske tako mnogoštevilno in častno, kakor še nikoli. Ženska zastopa v novem ruskem kiparstvu jedno prvih mest, na Ogrskem poverja vlada uredništvo strokovnega lista za umetno obrt, prepušča prireditel in vodstvo razstav v inozemstvu — ženski, ki je stara nekaj nad 20 let itd. itd. Kdor tu ne vidi napredka, je slep.

Pri vseh svetovnih preobratih so posredno ali neposredno sodelovale ženske, danes so pa še osobito poklicane, da tudi one posežejo v javno življenje. Faktum je, da računajo vse stranke, napredne ali konzervativne, prav povsod z vplivom žensstva.

In vkljub temu vendar ni potreba, da se ženske odtujijo ali izneverijo svojemu žensstvu. Tista otročja bolezen ženske emancipacije, ki je obstajala v opičenju moških manir, v ostrženih laseh, moških kravatah itd., je že povsod prebita. Ako je kdo gledal kdaj slike znamenitih žen v raznih ilustrovanih časnikih, se je lahko prepričal, da so skoro vse kazale ono lepo, plemenito ženskost, ki vedno krasi naš spol, pa naj že obstoji v priprosti ljubkosti mladosti ali pa v do brotljivem smehljaju starejših let. Ako kažejo današnji obrazi žensk v primeri s slikami naših prababic markantnejše poteze in malo več eneržije, nam to gotovo ni v škodo. Skoro vse danes znamenite ženske imajo ono lepo žensko ljubeznivost v občevanju z vsakim, ki je le še oplemenjena s temeljito naobrazbo in širokim duševnim obzorjem. Večina njih so srečne, vzorne soproge, vzgledne matere in spoštovane in ljubljene od vseh dobrih

ljudij, kateri jih poznajo. Kdor pozna zakulisne razmere, bo vedel, da je mnogo zdravnic omoženih zopet z zdravniki, žurnalistin z uredniki in javnimi politikami, profesorice s profesorji itd. in da skupno delujejo s svojimi soprogi v blagor človeštva. Mislim, da taka razmerja le še pripomorejo k medsebojni ljubezni in sreči, k medsebojnemu razumevanju in spoštovanju.

Kar je gospod dr. Robida govoril n. pr. o takozvani prvi ljubezni, ki temelji skoro vselej le v občudovanju telesne zunanjsčine ljubimca, velja, in še v dvojni meri, tudi za moški spol in ne samo za prvo petošolsko ljubezen. Poglejte na pr. naše pesnike. Kaj pa opevajo njihove ljubimske pesmi — oči, usta, lase, rast — samo zunanost. V resnici bi bila v veliki zadregi, ako bi me kdo vprašal, naj povem par stihov iz naših pesnikov, opevajočih lastnosti značaja ali duše ženske.

Tisti tolikrat hvaljeni cvet prve mladosti, ki tako hitro odleti, ni niti izraziti, niti nenadomestljiv. Ženska je vselej sama kriva, ako se že s štirindvajsetimi leti zanemari, ako je že po prvem otroku uvelo bitje brez dražesti in vabljalosti. Skoro vselej je to znak duševne revščine in

ubožnosti dotične ženske. Ako je ženska duhovita in pametna in ako ima kaj temperamenta, bo s štiridesetimi leti še vedno interesantna. Saj to že estetika zahteva, da se človek ne zanemari. Jako karakteristično je tudi to, da se zanemarijo in da tako hitro ostare ravno tiste vzor-soproke in vzor-matere, ki se ne zanimajo prav za nič drugega, kakor za kuhinjske lonce, otročje zibeli in strgane nogavice svojih soprogov, ki nič ne čitajo, nikamor ne zahajajo in niso v nobeni zvezi z duševnim življenjem svojih soprogov ali celo zunanjega sveta. Nikakor ni naravno in v smislu narave, da žena ostari in odcvete, kadar dobi moža in otroke. To je le njena krivda. Seveda, ako ne živi po zahtevah narave, ako vedno sedi le doma, ako ne pazi na svoje zdravje, ako se ne oiblje, mora uveneti in ostareti. Ženski ni treba paziti na svojo lepoto, na svoje zdravje naj pazi, pa bo lepa in interesantna tudi še v starosti. Zakaj ravno tiste uvenele, prezgodaj uvenele in ostarele ženske toliko hodijo okrog zdravnikov in lekarn? Ker zanemarjena narava rebelira proti onemu življenju med štirimi zidovi, proti temu, da se jo je zlorabljalo leta in leta. Samo pogledajte, kako se giblje

zamotano, prikrito. Z ozirom na to nejasnost programa so bili volilci in agitatorji nekako zmedeni in zmešani. Pravi se sicer res, da tajnost osigura vspeh.

V volilni borbi to ne velja, to opazujemo pri krščanskih socialistih na Dunaju. Radi tega nas to navidezno nazadovanje ne plaši, tem manj, ker smo bili svedoki velikih volilnih sleparij, ki so jih smeli nasprotniki uganjati v prilog svojega kandidata.

Volil je meščan, ki je bil pred par leti obsojen na celoletno ječo radi hudo delstva goljufije, a nihče ni ugovarjal, da še postavna doba rehabilitacije ni potekla. Volila je ženska, ki je glasovala za »Kakošnjaka« — a volilna komisija je v svoji bistroumnosti hitro spoznala, da meni dr. Kokoschinegga; volila je 84letna starka, ki je pozabila ime kandidata, tako da se ji je ime prej na uho šepetati moralo, a vrnivši se iz sobane, na glas vprašala šepetalca: »Hab' ich recht gesagt?« itd.

S takimi zvijačami in sleparijami pridobila je nasprotna stranka nekaj več glasov, tem lažje, ker se od naše strani ni nihče brigal za reklamacije.

Sedaj so volitve končane; ohranili smo svojo politično posest neprikrajšano; sedaj pride doba tihega, a vztrajnega dela v naših bralnih družtvih, na naših shodih itd., tam si moramo podati roke, in sicer vsi razumniki, učitelji, obrtniki, zmerni duhovniki itd., ukoreniniti moramo ljudstvu v dušo in srce geslo »proč od Gradca« doseči moramo to, kakor je bivši poslanec g. dr. Fran Rosina na nekem shodu svetoval, da naš slovenski kmet in okoličan ne bode nič pri nemčurskih trgovcih kupoval — recimo, vsaj tri mesece ne — potem smemo upati, da se v doglednem času vremena zjasnijo. Bodimo tako značajni, pošteni in jekleni, kakor vrli posestniki volilci ljutomerskega in ormoškega okraja. V to pomozi Bog!

Juste milieu.

V Ljubljani, 10. novembra.

Notranji položaj.

Jutri se bo v avstrijski zbornici nadaljevala debata o Körberjevem jezikovnem načrtu. Pričakuje se, da bo Körber znova označil svoje stališče v jezikovnem vprašanju ter Nemce in Čeha pozval, naj odgovore na njegove temeljne načrte s protipredlogi. Položaj pa se pri tem najbrže ne bo prav nič razjasnil, ter se smatra isti v političnih krogih za zelo resnega, ki se ne more dolgo držati. Odločitev se pričakuje za drugo polovico tekočega meseca. Sredstva, s katerimi se hoče to doseči, so seveda še tajna, ali pa najbrže celo vladi nejasna. Od sedanje debate, ki že polni tretjo sejo, so stranke in vlada več pričakovale, kakor se je dosedaj doseglo. To, kar so si obe preporni stranki med seboj in na račun vlade povedale povdarjalo se je že večkrat. Pozitivni predlogi se niso od nobene strani stavili. Sedanja debata bi naj bila nekak preludij k spravnim pogajanjem. Tu bi naj stranke povedale vpričo vseh zastopnikov in vlade, kaj se naj iz pogajanja izloči in kaj se naj na novo v ista pritegne. Tega pa nista

taka še mlada, tridesetletna žena, kake so njene kretnje, njena hoja! Nobene živahnosti, nobenega življenja! To se menda ne spodobi, to se menda ne stinja s častjo matere in soproge, zato tiste lene, odmerjene kretnje, zato Bog ne daj živahnosti ali gibčnosti, hitre hoje, tekanja, telovadbe ali drugega športa. Kaj je potem čuda, da se narava maščuje, da ne postanejo take ženske samo grde in dolgočasne, ampak tudi sitne in bolehave? Tudi otroci takih žensk ne bodo tako žilavi, tako duševno in telesno nadarjeni in razviti kakor od mater, ki so si znale še do poznih let ohraniti telesno in duševno svežost, gibčnost in prožnost.

Zato krenite na druga pota! Pri mladini začnite, skrbite, da se duševno in telesno razvije, da je zdrava in sveža na duši in telesu. In osobito dekleta ne odgajajte tako, da bodo s tridesetimi leti že starke, ne omračujte jim duha že v nežni otroški dobi s srednjeveškimi predsodki, ne puščajte jih vplivom fanatizma in verskih ekstremov. Naj rastejo v novo, svežo generacijo, ki se bo z lahkoto osvobodila nazadnjaštva in vzgajala svoje otroke v svobodne, močne in zdrave ljudi po duši in telesu!

povedala niti glavna govornika Bärnreither in Kramář. Vlada bi mirno poslušala še tako dolgotrajne debate, dokler so tako nedolžne in enolične, ako bi se ji ne mudilo z vojno predlogo. Ker pa je vladi predvsem na tem, da si pridobi parlament za to predlogo, je mogoče, da bo sprožil Körber jutri nekaj prav sladkih fraz, ki naj bi vladi parlamentarne stranke vsaj tako dolgo zagotovile, da dobi vojna uprava zahtevane rekrute, Körber pa budgetni provizorij. Toda Čehi so postali napram Körberju že preveč nezaupni. Zato pa se je bati, da razžene parlament usodni — § 14.

Balkanski nemiri.

Vsa poročila iz Balkana se strinjajo v tem, da so nemiri v Macedoniji in Albaniji udušeni. Ustaške čete so se umaknile v gorovje. General Cončev leži ranjen, vodja Dončev je ujet ter so ga s pristaši vred odvedli v Kistendil. Podpolkovnik Nikolov je baje zbežal v gozde pri Rilovi; o Davidovu pravijo, da je padel v boju, dočim se podpolkovnik Jančkov skriva ter čaka ugodnega trenutka, da zbeži iz dežele. Potemtakem je 400 oboroženih ustašev brez voditelja ter je pač naravno, da cela uprizorjena akcija za sedaj zaspi. Iz tega pa se ne sme sklepati, da je gibanje v Macedoniji za vselej udušeno; s prihodnjo spomladjo se je temuč bati novih, a to silnejših izbruhov.

Cesar Viljem II. na Angleškem.

V soboto je prispel nemški cesar na svoji ladji »Hohenzollern« v Port Victoria. Tukaj ni bilo oficialnega sprejema, ter ni bila niti postavljena častna straža. Od tam se je odpeljal s posebnim vlakom v Shorncliffe, kjer ga je sprejel obdinski zastop le kot imetnika dragonskega polka. Seveda je cesar tudi po svoji navadi počastil svoj polk z dolgim nagovorom. Šele v Wolfertonu, kamor je došel nemški cesar zvečer, sta ga pričakala angleški kralj in kraljica. Ves sprejem je bil naravnost hladen, kakor na povelje, brez vsakega navdušenja. Skazovalo se mu je le toliko časti, kolikor mu je gre kot vnuku umrle angleške kraljice Viktorije. Narod angleški pa je ostal hladen. To je povdarjalo tudi angleško časopisje, ki dolži nemško politiko, da zadnja leta naravnost deluje na oškodovanje, porušanje in odtujenje Britanije. Take nazore o Britaniji sta pokazala v imenu nemške politike posebno Bülow in Waldersee. Najbolj pa je vzbudilo angleško nezauznanost nemško pomnoževanje mornarice, ki ni v nikakem razmerju s kolonijami Nemčije. S tem je pokazala Nemčija, da se pripravlja resno na tekmovanje v pomorskem gospodstvu, kjer je dosedaj v Evropi Anglija kot edini rival. Pa še več! Strokovnjaki, ki so videli nove nemške vojne ladje, trdijo, da so iste tako konstruirane, da so namenjene le za boj ne daleč iz domačih pristanišč. Angleška ima za kaj takega ostre oči. Zato pa sprejema nemškega cesarja, kot svojega prikrita nasprotnika, z vso rezervo.

Najnovejše politične vesti.

Poljski klub je imel v soboto s Körberjem daljše posvetovanje, ki pa položaja ne spremeni. — Konservativni češki veleposestniki so sklenili, da se jezikovne debate več ne udeležijo. — Ministrska, ozir. parlamentna kriza na Ogrskem je baje neizogibna, ker ni upanja, da bi v sedanjem državnem zboru prodrla vojna predloga. — Poveljnik 13. voja v Zagrebu je postal feldcajmajster Hugo pl. Klobus, dosedanj poveljnik 9. voja v Jožefovu. — Zaroka nemškega prestolonaslednika? Nedavno se je govorilo, da se zaroči nemški prestolonaslednik s princesinjo Tyro, hčerjo danskega prestolonaslednika. Sedaj se zopet raznaša vest, da se zaroči s hčerjo vojvode Cumberlandskega, ki je tudi vnučinja danskega kralja. — Glede italijanskega vseučilišča v Inomostu so bili pri naučnem ministrstvu italijanski poslanci. Minister je izjavil, da za sedaj ni misliti na ustanovitev te univerze iz političnih vzrokov ter z ozirom na slovensko prebivalstvo na Primorskem. — 30 milijonov primanjkljaja izkazuje španski državni proračun. — Stalna komisija za razstave. Nižjeavstrijska obrtna zbornica je sklenila, ustanoviti za Avstrijo stalno komisijo za ude-

ležbo pri svetovnih razstavah. — Obstrukcija v nemškem državnem zboru se je že pričela z dolgotrajnimi govori. V sobotni seji se je postavil predlog za odgoditev zasedanja ter za spremembo pravilnika. — Za obvezni civilni zakon je vložil v danskem državnem zboru justični minister posebno predlogo.

Dopisi.

Iz Vinice se nam poroča o novi zgradbi mostu čez Kulpo po najnovejšem Hennebique sestavu sledeče: Pred 17. leti se je bil postavil most čez Kulpo pri Vinici, most z zidanimi podstavki in z leseno zgornjo konstrukcijo, katera pa je v teku 17 let postala neporabna. Postala je bila torej potreba leseno konstrukcijo izmeniti s konstrukcijo trajnejega sestava.

Kulpa je pri mostu abnormalno široka, tako da je most dolg 124 m in ima osem odprtin. Z napravo, oziroma z novo konstrukcijo se je pričelo dne 27. avgusta t. l. sporazumno s Kranjsko in Hrvaško in to vsled tega, ker doprinese Kranjska 38%, Hrvaška pa 62% k tej novi zgradbi.

Novi most se dela po najnovejšem sistemu »Hennebique«. To je betonska konstrukcija, armirana z železom. Takih sistemov je več, ali Hennebique-ov je iz znanstvenega, kakor tudi iz praktičnega stališča, smelo trdim, na najvišji stopnji, kajti pri tem sistemu nastanejo na obteženi gredi sile, ki material deloma raztezajo, deloma stiskajo.

Beton je namreč telo, katero zamore pritisk podnašati, nikakor pa ne natezanja. Vsled tega je na mestih, kjer bi moralo v betonu nastati natezanje, udelana železna armatura, katera ima nalog podnašati natezovanje. Na ta način se železo in beton medsebojno popolnujeta in v tem leži velika prednost sistema Hennebique.

Širina ceste na mostu je 35 m, levo in desno pa je pot za pešce, ki je ograjen z železnim naslonom.

Dovršenje mosta se pričakuje do 25. t. m. in mesec pozneje bode obteženje in predavanje mosta javnemu prometu.

Razlog, zakaj se je ta betonska konstrukcija izbrala, je ta, da je razmeroma ceno majhna, kajti cel 124 m dolg in 45 m širok most stane brez podstavkov le 40.000 K, ter odpadejo nadalje tudi vsi stroški za vzdrževanje mosta.

Želeti je, da bi sedaj tudi za našega kmeta zelo občutna mostarina odpadla.

To zgradbo mostu je prevzelo podvzetništvo Prister, Deutsch in Dubsky v Zagrebu, kateri so koncesionarji inženirja Hennebique-a, kateri je vzel na svoj sistem patent v vseh kulturnih državah.

To v poduk in kratek čas nezmotljivemu, resnicoljubnemu »Slovenčevemu« dopisovalcu o otvorjenem viniškem mostu kot v dokaz njegove »brbljavosti«.

Šilnov.

Obrambna sredstva proti klerikalizmu.

(Dalje.)

Klerikalizem se je tako zajedel v slovenski narod, da bo treba največjega napora in dolgoletnega dela, predno se doseže ločitev, predno se narod osvobodi tega parasita. Klerikalizem skuša kot posvetno politični sistem se polastiti vsega, kar zamore bodisi direktno ali indirektno vplivati na narod v neklerikalnem smislu. Poleg zakonodajnih zastopov in javnih korporacij dela zlasti na to, da omreži narod z vsakovrstnimi društvi. Predvsem se vsake seveda pobožna društva, ki negujejo tercijalstvo, a snujejo se tudi druga: gospodarska, ki naj spravijo narod v gospodarsko odvisnost od klerikalcev, in izobraževalna, v katerih se narod tako izobražuje, da slepota za klerikalci. Proti gledališču sčujejo, ker goji svobodno umetnost. Ko bi se v gledališču predstavljale igre s klerikalno tendenco, igre, ki bi na mišljenje ljudstva vplivale v klerikalnem smislu, bi klerikalci nič ne imeli proti gledališču. Seveda gledališča, kjer imajo ljudje kaj duševnega vžitka in kjer se jim razširja obzorje, klerikalci ne marajo. »Glasbeno Matice« puste v miru, samo ker prireja tudi koncerte, v katerih se pojejo klerikalcem všečne skladbe cerkvenega značaja. »Umetniško društvo« pa so od rojstva sem pobijali, ker se je postavilo na stališče svobodne umetnosti.

Da se obranimo klerikalizmu je treba skrbeti, da se zavirajo

klerikalna društva in da se iz vseh narodnih društev odstrani klerikalni vpliv. Ta klerikalni vpliv je zlasti občuten pri »Slovenski Matice«.

Posebno skrbje klerikalci, da ljudstvo ne dobi v roke neklerikalnih spisov, časnikov in knjig. V tem oziru delajo z največjo strastjo in brezobzirnostjo. Narod naj čita le to, kar mu dajo čitati klerikalci, izve naj le to, kar mu povedo klerikalci, da ne začne misliti s svojo glavo, s svojo pametjo. Havlíček-Borovský, znameniti češki publicist, je že pred davnimi leti izrekel, da je samo jedno sredstvo, narod duševno povzdigniti, ako se v njem vzbudi ljubezen do čitanja. To velja še danes. Šola je ljudstvo naučila čitati, a tisti, ki res čitajo, ki si žele zdrave dušne hrane, morajo zajemati iz mlake klerikalizma. Nam se dozdeva, da spada med najvažnejše naloge narodno-napredne stranke, preskrbeti narodu zdrave dušne hrane. Toliko imamo društev, toliko je naprav, za katere mora občinstvo žrtvovati, a društva, ki bi med narodom širila dobre knjige, še danes nimamo. »Družba sv. Mohorja« ima velike zasluge, a vzlic temu je resnica, da vpliva na narod v klerikalnem smislu in je veliko kriv, da tičimo še tako globoko v klerikalizmu.

Narod naš postopa pri podpiranju društev neekonomično. Podpirajo naj se res potrebna in koristna društva, ne pa tudi nepotrebna. Posebno potrebno pa bi bilo društvo, ki bi izdajalo popularno-znanstvene in beletristične knjižice po taki ceni, kakor so bile edicije Gabrščekove »Slovenske knjižice«, a izbirati bi se morali beletristični spisi, ki so primerni narodu, znanstvene razprave, politične, zgodovinske, naravoslovne in druge pa bi morale biti kar mogoče popularno pisane, a v modernem duhu.

Poleg tega bi bilo posebno pozornost posvečevati ljudskim knjižnicam, a delati je tudi treba, da se kar najbolj razširi napredno časopisje, ker časopisje vpliva bolj, kakor vse knjige in vsi shodi.

Velevažno je tudi podpiranje šole. S tem, da čuvajo šolo oblastva, ker skrbje, da deluje v smislu veljavnega zakona, še ni dosti storjeno. Klerikalizem podkopava šolo sistematično in dosledno in zastavlja vse sile, da paralizuje dobri vpliv šole in vzame učitelstvu ugled in veljavo. Zato pa je treba, da vsi rodoljubi kar mogoče pospešujejo šolo in pomorejo učitelstvu. Slednje pa ne bo moglo svojo misijo izpolniti, ako se mu ne da primerna plača. Dobra šola je mogoča samo tam, kjer je učitelstvo materialno v primernih razmerah vsaj tako, kakor je na Štajerskem. To je minimum, kar se mora dati kranjskim učiteljem.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. novembra.

— **Ujeli so se!** Pod naslovom

»Zopet laž o Ljudski posojilnici« je »Slovenec« v četrtek pisal: »Slov. Narod« je včeraj poročal svojim vernim, da je falitnemu liberalcu agentu E. Kristanu posodila Ljudska posojilnica 10.000 kron in da bo vse izgubila. Ljudska posojilnica ni udeležena pri E. Kristanu niti z vinarjem. Narod si je o Ljudski posojilnici stvar popolnoma izmislil. Tako je zatrjeval škofovo list. Ko smo čitali to »Slovenčev« notico, smo kar strmeli nad toliko predrznostjo. Vedeli smo namreč iz popolnoma zanesljivega vira, od udeležene osebe same, od g. Kremsirja, kako stvar stoji. G. Kristan je menico izdal, g. Kremsir jo je akceptiral in »Ljudska posojilnica« je nato menico oddala tisočake. Dr. Šusteršič je s svojo notico v »Slovencu« mislil natresti občinstvu nekaj žlindre v oči, ali vse njegove mahinacije mu niso pomagale. Sobotna »Laibacher Zeitung« je objavila je edikt, iz katerega je razvidno, da toži upravni odbornik g. Karol Kauschegg akceptanta omenjene menice na plačilo dotične svote. Gospod Kauschegg je »Ljudski posojilnici« samo ime posodil. Kdor pozna poslovanje z menicami, ve, da je to silno lahko. Stori je to, da gre tožba na njegovo ime in ne na ime »Ljudske posojilnice«, a če tožba ne bo imela vspeha — in to je gotovo, ker g. Kremsir ne more plačati, sotožena njegova žena pa je mladoletna — trpela bo izgubo »Ljudska posojilnica«. Šusteršič bi bil bolje storil, da je na našo prvo notico lepo molčal, kajti sedaj se mu smeje vsa Ljubljana.

— **Korošček poraz in njegovi nasledki.** Klerikalci spoštujejo ljudsko

voljo, o kateri sicer toliko besedišijo, samo takrat, kadar soglašajo z duhovniško voljo, sicer pa nikdar. To priča volitev v Ljutomeru. V sobotnem »Slovencu« je zloglasen prefekt Korošec razložil svoje mnenje o tej volitvi. Mož se kar ne more potolažiti, da je propadel. S tem, da je bil poražen Korošec, je bila poražena »vzvišena katoliška ideja« in porazila sta jo jungovstvo in liberalizem!! Korošec pravi, da je bil on jedino pravi kandidat in da so tisti rušili disciplino, ki so glasovali za gosp. Kočevarja. Ta je tudi lepa! Narodni volilni odbor sploh ni postavil kandidata in je torej vsak smel delati in glasovati, za kogar je hotel. Če so smeli duhovniki agitirati za Korošca, smeli so drugi agitirati za g. Kočevarja. Slednji se je kandidaturi odpovedal, predno je Korošec nastopil kot kandidat. S Koroščevo kandidaturo se je položaj spremenil. Korošec je rušil disciplino, ker je na svojo pest kandidiral, ne da bi vprašal narodni volilni odbor. Sicer pa je v tem oziru vsako prekanje nepotrebno. Klerikalci se jeze, ker to pot ni obveljala njihova volja in zato napovedujejo sedaj boj. Tako se godi povsod, koder nalete klerikalci na kak odpor. Prepričani smo tudi, da začne klerikalci obljubljeni boj, pokazali so to pri mestnih volitvah, katerih se niso hoteli udeležiti.

— **Konsum v Marnbergu in klerikalna zlobnost.** V Marnbergu gode se čudne reči, o kojih smo deloma že poročali. A ni jih še konec in jih tudi tako kmalu ne bo. Sedaj je tukaj mudil »nad vse prebrisani revizor« Pelc. Kjer pa se ta mož pokaže, tam pride za njim navadno državni pravdnik. Tako tudi pri nas. Proti konsumarjem je uvedeno kazensko postopanje zaradi **hudodelstva goljufije** in drugih deliktov. V petek popoldne odvzele so se našemu konsumu vse knjige. To pa je konsumarje tako razburilo, da so sklenili se maščevati. Pelc jim je delal seveda korajžjo. Takoj so odposlali v stanovanje nekega liberalca (v posojilnični hiši) dva hlapca z naročilom, da naj snameta vsa okna v tem stanovanju! Ker se to ni posrečilo, dobil je naš pristaš pismo od »krščanskega« Klobučarja in župnika Žmavca, v kojem se mu je zagrozilo, da ako ne sprazni do pete ure zvečer stanovanje, se ga bode deložiralo! Opomniti treba, da stanovanje še ni bilo odpovedano in da so hoteli naši konsumarji izvršiti deložiranje brez vsake odpovedi!! Ko so pa opazili, da hoče naš pristaš nasilstvo sodnim potom preprečiti, vpadel jim je pogum in sporočili so »delikventu«, da še lahko ostane v stanovanju. So se pač zbal, tožbe radi motenja posesti, še bolj pa § 83. kaz. zak. — Še nekaj: Ponosno se je preje vozil Klobučar čez trg, sedaj pa ga je tako sram pred ljudmi, da se vedno pelje po ne ravno suhih in lepih kolovozih za trgov. To je moral tudi Pelc že dvakrat okusiti; noč ga je prinesla, podnevi pa jo je odkuril s Klobučarjem po skrivnih kolovozih! Je moralo biti prijetno, kaj ne?

— **Imenovanje pri železnici.** Postajenačelnik v Matuljah pri Opatiji g. E. Malovrh je premeščen v Trbovlje, postajenačelnik v Trnovem pri Ilirski Bistrici g. Fran Lavrič pa v Matulje.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** volila je 200 kron v petek na Vači pri Litiji umrla Marija Primožič. Blag ji spomin in naj bi našla obilo posnemačev!

— **Poročil** se je danes gospod Ivan Lovšin iz Ribnice z gospico Anico Šliber iz Selc pri Škofji Loki. Iskreno čestitamo!

— **Umrla** je danes v bolnišnici v Ljubljani Ljudmila Černe, bivša učiteljica na Raki na Dolenjskem, hčerka urarja Černeta. Rahla ji zemlja!

— **Repertoire slovenskega gledališča.** Jutri, v torek, se uprizori prvič na slovenskem odru valika burka s petjem — pravzaprav opereta — »Brez denarja« (»Armes Mädel«). Veliko Girardijevo ulogo — Skoka — igra in poje g. Fr. Lier, ki je še od lani v najboljšem spominu iz operete »Mamzell Nitouche«. V ulogi Marjetice nastopi gđ. Kočevarjeva, učenka g. ravnatelja Fr.

Gerbiča. Nadalje imajo večje vloge g. Boleska, g. Verovšek, g. Dobrovolny, gospa Danilova, gospa Dobrovolna in gđ. Ruckova. Pri opereti sodeluje ženski operni zbor ter vojaški orkester. Pojo se samospeli, dvospeli, četverospeli in razni zbori. Opereta »Armes Mädel« se igra povsod z največjim uspehom, ker je velezabavna in gledalec ne pride iz smeja. Opereta je dobro pripravljena. Režijo ima g. Lier, ki je igro okusno uprizoril.

— **Slovensko gledališče.** Preteklo soboto se je ponovila Albinjeva krasna opera »Maričona« na slovenskem odru. Repriza je pridobila kakor stvarno tako oblikovno. V prvem oziru zvišal se je splošni utis opere vsled nastopa junškega tenora g. Vlčka v vlogi fra. Dorotiča. Post tot discrimina rerum je našel ta odlični pevec pot v slovensko gledališče. Dasi vloga tega agitatorja, namreč Dorotičeva, ni obsežna, posega le parkrat v dejanje, toda na teh mestih je dramatiški tenor neizogibno potreben, da dvigne igro na vrhunc, katerega je zaželel skladatelj. Te dve mesti sta v prvem in drugem činu, kadar Dorotič roti in navdušuje svoje rojake, vstati zoper Francoze in tedaj, kadar ga na gradu Lukavcu zalotijo Francozi. G. Vlček je kakor ustvarjen za dramatiško-tenorske vloge. Dasi ne pogrešaš milobe v njegovem čilem, krepkem glasu, vendar leži vrlina v oglašeni, muzikalni deklamaciji. S to pridobitvijo in spricho drugih, občinstvu že precej dobro znanih solistiških močij, strnil se je za našo opero nekaj železen obod, s katerim bo prav lahko vstrajati v tej sezoni. Glas g. Vlčka se čuje kakor v višini, v sredini in nižini jednake melodične vrednosti. S temi vrlinami pa se strinja njegova, odru povsem prikladna zunanost. Kolikor smo prvici mogli posneti, igra navedeni gosp. tenorist tudi skrbno, premišljeno in spretno. Z jedne strani je pripomnila izborna režija po g. Aschenbrennerju, z druge strani navdušeno igranje kakor pevanje že zadnjič navedenih solistov in zborov, kakor moških tako ženskih, k temu, da je repriza vseka nadkrilila prvo uprizoritev. Jako fino se je posrečila, kar se mora pripomniti posebej, fikijska »kolom«. Plešati bi ga bilo imelo pač več parov, toda, ker to ni izvršljivo na našem odru z našim materijalom in sredstvi, katera so nam na razpolago, smo iz srca zadovoljni z užitkom, katerega sta nam dala kolo plešujoča g. Lier in gđ. Kreisova. Veselje je bilo gledati mikavno, graciozno se vrtečo mlado plesalko. Ni dvomiti, da je spricho vsega tega vspeha »Maričona« popularna že po dveh uprizoritvah, da se pa bodo posamezne, prekrasne pevske točke udomačile prav hitro v Slovincih sploh. Sobotne predstave »Maričona« se je udeležilo več gostov iz Zagreba, med njimi tudi g. fml. Čamič in kanonik dr. Suk. Predstava je bila jako animirana ter se je pevkom in pevcem opetovano ploskalo pri odprti sceni.

— **Deželnozborske volitve na Koroškem.** V soboto so se vršile ožje volitve v novi splošni kuriji. Kakor znano, so pri prvi volitvi zmagali nemški nacionalci samo v enem okraju, v ostalih treh okrajih pa so njihovi kandidati prišli v ožje volitve. Pri teh so sedaj nemški nacionalci povsod zmagali.

— **Akademski slikar Grohar** je prišel včeraj opoldne v Ljubljano in sicer iz Beneške Slovenije. Šel je naravnost v svoje stanovanje, ki pa je uradno zapečaten. Nato se je nastanil v nekem tukajšnjem hotelu, kjer ga je danes zjutraj policija aretovala in ga potem izročila deželnemu sodišču.

— **„Ich bin ein Defraudant“**, je upil danes ponoči v Kendovi gostilni v Židovski stezi neki gost in je zahteval, da se pošlje po dva policaja, da ga bosta zaprla. Poslali so res po policijskega stražnika, kateri ga je odpeljal, a temu je tujec — brezposelni ključarski pomočnik Josip Huber — pripovedoval, da se je le zaradi tega izdal za defraudanta, ker nima nobenega vinarja pri sebi, da bi bil plačal v gostilni ceno 3 K in se je bal, da bi ga bili iz gostilne vrgli in nabili.

— **Agent za obleko.** Delavcu Ivanu Zliku na državnem kolodvoru v Šiški je neki agent pomeril obleko in mu je isti dal 4 krome are. Desedaj še ni videl ne obleke, ne are in ne agenta.

— **Nezgode.** V soboto popoldne se je pred Sušnikovo prodajalnico na Zaloški cesti 7letni Alojzij Gašperšič, sin delavca, stanujočega na Zaloški cesti št. 13, igral s slamoreznim strojem, kateri ga je prijel za levo roko in mu sredinec zmečkal. — Josipu Kosovelu, 21 let staremu zidarju pri Faleschinju, je istega dne pri stavbi Urbančeve hiše padel težek kamen na levo roko in mu tudi sredinec zmečkal. Oba ponesrečena sta prišla v bolnico.

— **Najdene in izgubljene reči.** Na južnem kolodvoru so bile v času od 1. do 7. t. m. najdene, oziroma oddane sledeče reči: nemške molitvene bukvice, palica in dežnik s koščenim držajem. — Na Dunajski cesti je bila najdena lorinjeta. — Na poti od Prešernovih ulic čez Marjin trg do Wolfvovih ulic je bil izgubljen zlat privesek z rúdehim kamnom.

— **V svarilo kupovalcem premoga na drobno.** Danes popoldne je policija dala ustaviti nekega premogarskega hlapca, ki je prodajal po mestu premog na drobno v vrečah. Vreče s premogom so pretehtali in so našli, da nobena vreča s premogom vred ne tehta 50 kg. Vreče so bile pravilno plombovane.

— **Nepreviden voznik.** Fija-karski hlapec Josip Lipar je včeraj popoldne vozil na križpotu Dunajske ceste in Prešernovih ulic tako naglo in neprevidno, da je pred kavarno »pri Slonu« stoječega hlapca Jožefa Štrukeljna podrl na tla, kateri se je na desni roki poškodoval.

— **Kavo ukradel** je v soboto popoldne v Perdanovi prodajalnici neki posestnik iz Domžal. Blagajničarka ga je pri tatvini zasačila in poklicala policijskega stražnika. Medtem jo je tat popihal iz prodajalnice in je stekel, a stražnik ga je ujel.

— **Ponesrečil** je pri nakladanju blaga na južnem kolodvoru delavec Franc Cunder, stanujoč v Jenkovih ulicah št. 11. Spodrsnilo mu je in je padel na voziček, s katerim je prevažal blago in se na levem spodnjem stegnu poškodoval.

— **Tatvina.** Slikarskemu pomočniku Francetu Smoletu na Opekarski cesti je 7. t. m. med delom na Zaloški cesti neznan tat iz suknjiča, katerega je imel na oknu, ukradel bankovec za 20 kron.

— **Hud bik.** Delavec Jernej Jager je v soboto popoldne gnal po Poljanskem nasipu mladega bika, kateri ga je trikrat na tla vrgel. Neki desetik je prišel Jagru na pomoč, sicer bi mu bil bik ušel.

— **Na mesečni semenj** v soboto, 8. t. m., je bilo prignanih 680 konj in volov, 289 krav in 69 telet. Skupaj 1038 glav. Kupčija je bila prav ugodna, posebno za govejo živino. Kupci so prišli iz Morave, Tirolskega in Italije.

— **S tira skočil** je včeraj pri Trbižu stroj pri vlakcu št. 1715, vsled česar je imel vlak štiri ure zamude.

— **Najden denar.** Včeraj popoldne je bila v bližini nemške cerkve najdena manjša svota denarja. Naslov najditelja se izve v »Narodni tiskarni«.

* **Najnovejše novice.** Velike sleparije so razkrili v pariških bankah, kojih ravnatelj je bil neki Bloch. Ravnatelj in dva upravna svetovalca so zaprli. — Nepoštena mestna uprava. Ogrsko ministristvo je suspendiralo 31 uradnikov mestne uprave v Zomboru. — Največja knjigovoznica v Nemčiji, ki jo je imela delniška družba v Lipskem, je napovedala konkurz. Pasive znašajo 1,115.000 mark. — Zoper dvojezične napise na železnici Buje-Poreč so imeli ondodni župani protestni shod. — Pet konjskih tatov so ubili prebivalci v Kijevu, ko so jih zasačili ravno pri tatvini. — Velike zlate rudnike so razkrili v Vzhodni Afriki, ki je last Nemčije. Novi rudniki baje prekašajo po svojem bogastvu celo one v Johannesburgu. — Napadalec na kneza Obolenskega, neki Kačura je bil obsojen v dosmrtno prisilno delo. — Vilo Borghese v Rimu ji kupila na javni dražbi italijanska država za 3 milijone lir ter jo prepusti kot dar mestu. — Gledališče je zgorelo v Revalu. Zgoreli so vsi rekveziti in instrumenti. — Novo ekspedicijo na severni pol priredi prihodnjo spomlad profesor Nansen.

Društva.

— **Veliki orfej** je priredilo pevsko društvo »Slavec« sinoči v »Nar. domu« v Sokolovi in veliki dvorani. Odbor je hotel prirediti zabavo v največjem slogu in z naj-

različnejšim programom. Vojaska in meščanska godba, petje zbora, dramatična igra, komični prizori, šaljiva loterija, damsko tekmovanje za dobitke, bitka s korijandolijem in papirnatimi bombami ter končno trije plesi obenem naj bi nudili občinstvu vseh slojev razveseljevanja v obilju. »Slavec« je res orfej tudi lepo priredil in žrteval mnogo, da bi vztregel vsem zahtevam. Žal, da ga je velik del občinstva to pot pustil na cedilu, tako da je bila polna jedva ena dvorana. Namera »Slavec«: združiti hkratu vse ljubljanske narodne sloje v našem »Narodnem domu« ter zjediniti vse vrste boljšega in najboljšega narodnega občinstva pri skupni, neprisljeni zabavi, se — žal — ni posrečila. Vzlic temu dejstvu pa je konstatovati, da je prisotne ves spored v nastalih razmerah docela zadovoljil. Promenadni koncert obih kapel je bil zanimiv in lepo izvajan. Presenetila je zlasti družvena godba, ki je igrala izborno ter prekosila vse svoje dosedaje uspehe. Sinoči se je pokazalo, kako krasno napreduje ta civilna godba, ki je igrala najtežje stvari s precizno eksaktnostjo. Novi g. kapelnik Novacek dela čast godbi ter je z uspehom lahko opravičeno ponosen. Pevski koncert je obsežal dvoje velikih zborov, ki ju je »Slavec« zapel točno in popolno. Žel je mnogo odobravanja. Murnikov »Bucek v strahu« je v istini smešna igrca, ki je vzbudila seveda dokaj smeh in strmenja. Najboljša sta bila g. Verovšek in g. Lier. G. Danilovi je nagnal izgovor r-ov. Damsko tekmovanje se ni moglo razviti dovolj, ker je nedostajalo podjetnih tekmovalk. A dobitki so bili res krasni. Tudi šaljiva loterija se je v celem dobro obnesla. Korijandolija se je razmetalo mnogo, in gospodje so razdali nebroj šopkov društvu na korist. Ples v veliki dvorani je bil prav animiran ter je trajal skoraj do 5. ure zjutraj. Tako se je veselica splošno, moralno obnesla in dela »Slavec« čast.

Telefonska in brzojavna poročila.

Shod v Kostanjevici.

Kostanjevica 10. novembra. Včerašnji shod narodno napredne stranke je bil tako znamenita manifestacija, da jo bodo klerikalci pomnili. Govorila sta dr. Tavčar in dr. Triller. Zbralo se je okrog 600 naprednih mož. Klerikalcev je pod vodstvom dveh kaplanov prišlo kakih 50. Prišli so z namenom, da bi shod razgnali. Čim so začeli razsajati, so jih naši razpršili. Prišlo je do malih prask, nakrat je neki klerikalec potegnil nož in ranil mladega Colariča, sina veleuglednega posestnika Colariča. To je naše silno razburilo. »Farje ven« je zaorilo in nagnali so klerikalce, da so bežali. Kaplana sta bila klofutanana in ob tla vržena ter sta morala bežati na farovško dvorišče, njih pristaši pa so se grdo tepeni poizgubili. Shod se je potem mirno nadaljeval in dovršil. Navdušenje je bilo velikansko.

Gradec 10. novembra. Petdesetorica narodno-naprednih visokošolcev pozdravlja z velikim veseljem zmago in izvolitev g. Josipa Kočevarja, moža čisto narodnega mišljenja — proti propadlemu intrigantu!

Dunaj 10. novembra. Ministrski predsednik Koerber je bil včeraj in danes pri cesarju v avdijenci. Sprejeta sta bila pri cesarju tudi Jaworski in baron Morsey.

Dunaj 10. novembra. »N Fr. Pr.« pravi v današnjem večernem listu, da je sedanji krizi v okoliščini priti le, če se doseže sprijaznenje Čehov z vlado. Temu namenu bo posvečen tudi govor, ki ga bo Koerber imel v jutrišnji seji poslanske zbornice.

Opatija 10. oktobra. Za nemško cesarico je bilo tu najeto stanovanje. Cesarica pride po novem letu in ostane tu do velike noči. Predno odide, pride sem tudi nemški cesar, ki se tu snide z avstrijskim cesarjem.

Praga 10. novembra. V Litoměřicah in v Bečovu so imeli Nemci velike shode, na katerih so se vneli za nemški državni jezik.

Kolonija 10. novembra. »Köln. Ztg. poroča, da odstopi Pobedonoscev ob novem letu in da postane njegov naslednik grof Sergij S. Šeremetjev.

Boston 10. oktobra. Komponist Mascagni je bil tu aretiran, češ, da je prelomil kontrakt, a proti kavciji 10.000 dolarjev zopet izpuščen.

VABILO občnemu zboru

dijaškega podpornega društva
„Radogoja“

v Ljubljani

ki bo

dne 22. novembra 1902 leta
ob šestih zvečer
v mestni dvorani.

Dnevni red:

1. Ogovor predsednikov.
2. Poročilo tajnikovo.
3. Poročilo blagajnikovo.
4. Volitev odbora. *)
5. Volitev računskih preglednikov.
6. Posameznosti.

V Ljubljani 7. novembra 1902.

V imenu odbora:

dr. Lovro Požar Ivan Hribar
t. č. tajnik. t. č. predsednik.

*) Določbe pravil gledé občnega zbora so
glasé:

§ 13. Odbor šteje poleg predsednika in njegovega namestnika 13 členov. Vsi členi morajo voljeni biti izmed ustanovnikov in rednih členov; vendar pa v odboru ne sme biti več kot 7 ustanovnikov. Poleg predsednika in podpredsednika mora stanovati vsaj sedem odbornikov stalno v Ljubljani. Ostalih 6 odbornikov voli se tako, da ima Kranjska (zunaj Ljubljane), Štajerska, Koroška, Goriška, Trst z okolico in Istra po jednega zastopnika v odboru.

§ 19. Redni občni zbor je vsako leto meseca julija ali avgusta in zboruje v Ljubljani.

§ 20. Občnemu zboru pridržano je:

- a) voliti predsednika, njegovega namestnika in trinajstero odbornikov;
- b) voliti tri društvenike za preglednike računov;
- c) imenovati častne člane;
- d) sklepati o računskem sklepu in proračunu ter o poročilu računskih preglednikov;
- e) sklepati o spremembi pravil;
- f) jemati v pretres samostalne predloge društvnikov;
- g) sklepati o razpustu društva.

§ 21. Občni zbor sklepa o vseh predlogih z nadpolovično večino glasov. Kadar je jednako glasov, odloči predsednik.

§ 22. O samostalnih predlogih društvnikov se sme le takrat obravnavati, ako so bili 14 dni prej naznanjeni društvnemu odboru.

Za veljavnost sklepa o spremembi pravil treba je, da glasujeta zanj dve tretjini navzočih društvnikov.

§ 23. Obravnave občnega zbora, kateri je sklepčen, ako se ga udeleži vsaj 30 društvnikov, vodi predsednik ali njegov namestnik.

Vsak društvenik ima pravico pooblastiti sodelstvenika, da ga zastopa na občnem zboru, vendar pa nikdo ne sme imeti več kot pet glasov.

Za legitimacijo pooblaščenčev zadostuje lastnoročno podpisana izjava pooblastilčeva.

Borzna poročila.

Žitne cene v Budimpešti

dne 10. novembra 1902.

Termin.

Pšenica za april	50	746
Rž „ april	50	650
Koruzna „ maj	50	570
Oves „ april	50	635

Efektiv.

Se komaj vzdržuje.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 22.

Dr. pr. 1220

V torek, 11. novembra 1902.

Noviteta!

Noviteta!

Prvič na slovenskem odru:

Brez denarja.

Opereta v treh dejanjih in šestih slikah. Spisala L. Krenn in K. Lindau. Uglasbil L. Khun. Dirigent H. Benišek. Režiser Fran Lier.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 8. uri. — Konec po 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pih. polka Leopold II. št. 27. Prihodnja predstava bo v petek, 14. novembra.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806 m. Srednji tlačni tlak 758.0 mm.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
8.	9. zvečer	739.0	8.5	brezvetr.	dež	
9.	7. zjutraj	738.1	7.4	sl. vzh.	oblačno	11.4 mm
	2. popol.	736.4	10.0	sl. jvzhod	oblačno	
10.	9. zvečer	736.0	8.6	sl. jvzhod	oblačno	
	7. zjutraj	736.0	8.2	sl. vzhod	oblačno	0.0 mm
	2. popol.	737.4	9.4	sr. jug	oblačno	

Srednja temperatura sobote in nedelje 8.7° in 8.7°, normale: 5.4° in 5.1°.

Učenca

kateri je dovršil 2. razred srednje šole, sprejme se v manufakturno trgovino

Kotzbek & Kostevc

(2766—2) Sv. Petra cesta št. 4.

Ivan Lovšin

Anica Lovšin roj. Šlibar

— poročena. —

Ribnica.

Selce.

Ivan Kerže

Ema Kerže roj. Lovšin

— poročena. —

Trst.

Ribnica.

(2785)

Ges. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno čez Selthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregence, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijane vane, Hebr, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno Celovec, Beljak, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vane, Karlove vane, Hebr, Marijane vane, Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregence, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selthal iz Inomosta, Solnograda. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 34 m popoldne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Prihod iz Ljubljane drž. kol. v Samonik. Mesani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 56 m zvečer in ob 10. uri 55 m, poslednji vlak je ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Samonika. Mesani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak je ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru.

Mlad mož

išče službe kot portir, dninar, sluga v trgovini ali v pisarni. Govori slovensko, nemško in laško. Gre tudi na deželo.

Ponudbe pod: „Sluga“ na upravništvu „Slov. Naroda.“ (2782—2)

Poskusite

J. Klauer-jev „Triglav“

naravni rastlinski liker:

Ogreva in oživlja želodec in teló. Probujá tek in prebavo. Daje dobro spanje. (415-221)

Edini založnik in imetnik:

Edmund Kavčič v Ljubljani.

!! Redka prilika !!

Čudovito po ceni!

400 komadov za 1 gl. 80 kr.

Mišno pozlačena, 36 ur natanko idoča anker-ura s sekundnim kazalcem, s 3letno garancijo, 1 eleg. double verižica za gospode, en pristen srebrni prstan, fino pozlačen s tirkis kamnom za gospode ali dame; 1 par pristno srebrnih uhanov, oba c. kr. puncirana; 1 ff nastavek za smodke z jantarem; 1 ff žepni nožek; 1 prekrasni portmoné; 1 garnitura manšetnih in srajčnih gumbov 3% zlata; 1 prelepo žepno toaletno zrcalce z etuiem; 1 lepo žepno pisalno orodje; 1 lepo dišeče toaletno milo, 1 držalo za pisma, za vsakogar primerno; 36 komadov japonsko-kitajskih čudežnih orakejskih vedeževalcev, ki vzbujajo veliko veselost in poleg tega še 300 raznih predmetov, ki so za hišo potrebni. Vse skup z uro, ki je sama vredna tega denarja, stane 1 gl. 80 kr. Odpošilja po poštnem povzetju ali če se denar prej pošlje. (2772—2)

„Versandhaus“

Oh. Jungwirth

Krakov F/5.

Riziko je izključen. Za neugajajoče se vrne denar.

Naznanilo!

Vljudno naznanjam, da se dobi v moji mesnici

na Tržaški cesti št. 13

volovsko, teleče in prešičje meso vsake vrste

nepretrgoma ves dan.

Z odličnim spoštovanjem

(2744—2)

Alojzij Kunej, mesar.

Zasebni plesni pouk

v velikem salonu hôtela „Pri Maliču“.

Dovoljujem si velečenjenemu p. n. občinstvu omeniti, da se pričnejo plesni tečaji za gospode in dame iz boljših rodbin v torek, dne 11. novembra, ob pol osmih zvečer. Plesni tečaji za otroke in mladeniče, plesni tečaji samo za dekleta, plesni vajni tečaji za odrasle se začnejo prihodnji teden.

Posebne ure se dajejo ob vsakem dnevnem času. Plesni pouk v zasebnih družbah in zasebnih hišah v vseh antičnih in modernih plesih po lahko in urno umljivi metodi. Docela nov program novih in moderno figuriranih plesov. — Zglašiti in vpisati se vsak dan od 10. do 12. ure predpoldne in od 3. do 5. ure popoldne v hotelu „pri Slonu“.

Z velespoštovanjem

Giulio Morterra

plesni učitelj.

(2730—1)

Nova trgovina.

Usojava si vljudno naznaniti, da sva otvorila začetkom t. m. popolnoma novo urejeno

trgovino z manufakturnim blagom

na Sv. Petra cesti št. 4.

Priporočujoča se za obilni obisk, zagotavlja za solidno in točno postrežbo ter bilježiva z odličnim spoštovanjem

(2763—2)

Kotzbek & Kostevc.

Samo pristno blago.

Na lovu na Rožniku

so bili v četrtek izgubljeni trije majhni, rumeni jazbičarji. — Kdor jih dobi, naj jih proti primerni nagradi odda na Franca Jožefa cesti št. 5, v komptoarju (v pritličju) pri g. Jos. Pleiweisu. (2791—1)

Hišnica se takoj sprejme.

Vpraša se na Kuhnovi cesti št. 23, I. nadstropje. (2787—1)

Pogreša se siv, črnolisast

pes

(2792—1)

(prepeličar), ki sliši na ime »Stoj«, z znamko št. 9. Isti naj se odda proti primerni nagradi na Kongresnem trgu št. 6.

Veliko denarja!

do 1000 K na mesec morejo si pošteno prislužiti osebe vsakega stanu (kot postranski zaslužek). Natančneje pod „Reell 118“ na anončni oddelku MERKUR, Stuttgart, Schickstr. 6. (1)

V Kranju se proda iz proste roke hiša št. 163

obstoječa iz 7 sob, 2 kuhinj in 1 kleti, potem iz dveh hlevov, novozgrajenih na travertah, v popolnoma dobrem stanju.

Vpraša se pri lastniku Jerneju Globočniku-u, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 11, ali v c. kr. konc. kupčijski pisarni realitet Josipa Perhauza, v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6. (2737—2)

Hotel „pri Slonu“.

Danes, v ponedeljek, dne 10. novembra in jutri, v torek, dne 11. novembra 1902

gostovanje priljubljenega pevskega komika (2783)

Jožefa Steidlerja

z družbo iz Danzer-jevega Orfeja

z zanimivim komičnim sporedom.

Začetek ob 8. uri. Vstopnina 50 kr.

Razglas.

Posojilnica v Mariboru podeli za šolsko leto 1902/3 iz ustanove ranjcega gospoda Franca Rapoca deveterim visokošolcem podpore v znesku 300 kron.

Pravico do teh podpor imajo dijaki slovenske narodnosti, posebno iz mariborskega in šoštanjkega okraja.

Prošnje za podporo, obložene s krstnimi listi, spridevali uboštvu, spridevali o skušnjah in z indeksu, vlože naj se pri posojilnici v Mariboru do 20. novembra t. l.

V prošnji naj se tudi omeni, uživa li prosilec že od drugod kako podporo in v katerem znesku.

V Mariboru, dne 9. novembra 1902.

(2784)

Ravnateljstvo.

Sloveči profesorji medicine in zdravniki priporočajo

tinkturo za

želodec

lekarnarja Piccoli-ja

v Ljubljani

dvornega zalagatelja

Nj. svet. papeža

kot sredstvo, ki krepi želodec, vzbujá tek, pospešuje prebavljanje in odprtje telesa, posebno zdravilna za one, ki trpe na zastaranem zaprtju.

Tinktura za želodec razpošilja lekarnar Piccoli v Ljubljani v škatlicah z 12 steklenicami za K 2.52, s 24 steklenicami za K 4.80, s 36 steklenicami za K 7.—, s 70 steklenicami za K 13.—. (Poštni paket pod 5 kg.) (1507—10) 3

